

Els missatges d'en Massagran

**Centre d'interès
per a nens i nenes
de 7 i 8 anys**

Amb els nens i nenes de 7 i 8 anys proposem, com a fil ambiental i conductor de les excursions, una acció de descoberta estimulada pel personatge d'en Massagran, creat per Josep Maria Folch i Torres.

En Massagran és un viatger acostumat a recórrer el món de punta a punta. Després de moltes aventures, ens proposa el joc de descobrir el nostre país. A cada excursió, Massagran ens deixarà una sorpresa i del conjunt de tots els indrets visitats, farem un àlbum de cromos.

Presentació

El centre d'interès està inspirat en Les aventures extraordinàries d'en Massagran, obra d'en Josep Maria Folch i Torres i Joan G. Junceda.

De fet, agafem el mateix nus argumental que el centre d'interès per als infants més petits (El gat amb botes busca casa a Catalunya), però substituïm el personatge del gat per un noi jove, que sembla més adient per als infants de 7 i 8 anys.

En les seves aventures, en Massagran i el seu gos Pum exploren molts països diferents, viuen intercanvis d'experiències, aprenen moltes coses i ensenyen moltes d'altres.

Però arriba el moment de tornar a Catalunya i de buscar un lloc on viure.

En Massagran, de tant viatjar arreu del món, ha oblidat molts indrets del nostre país, veu que no pot anar a tot arreu i demana el nostre ajut.

Sap que som un grup molt engrescat i amb moltes ganes de conèixer coses noves, per això ens proposa fer d'exploradors de la nostra terra a partir d'uns missatges que ell ens farà arribar, amb propostes d'excursions concretes d'indrets que ell encara no ha pogut visitar. En aquestes excursions ens haurem de fixar molt en el que veiem, perquè una de les feines que hem de fer es recollir informació per després poder-li enviar.

Per realitzar aquest encàrrec, en Massagran ens anomenarà els seus ajudants a Catalunya i ens atorgarà una acreditació a cada nen i nena. Ens vindrà a veure a la Festa del Maig, per recollir tot allò que hem descobert dels nostre país.

El personatge

En Massagran és actualment un personatge força popular, pel fet d'haver aplegut les seves aventures en còmics i en dibuixos animats.

En Massagran és un mariner espigat, ros, bonastre, una mica despistat, que viatja per tot arreu. Transmet vitalitat, esperit d'aventura, alegria, senzillesa. A vegades també te por, però sempre intenta buscar solucions i aprendre coses noves d'allà on va.

Un altre personatge molt important en les seves aventures és el seu gos Pum, bon company, intel·ligent, pacient i alegre, que sempre està al seu costat, tant a les verdes com a les madures.

Hem d'agafar aquestes qualitats dels personatges, el seu afany de superació i descoberta, per crear un Massagran que estimuli en els nostres nens i nenes les actituds i els valors més positius.

Utilitzarem el personatge d'en Massagran com a fil conductor per ambientar les excursions, per destacar el que vulguem que observin o descobreixin els nens i nenes, però mai ha de tenir tant protagonisme que xucli l'interès natural de cadascuna de les excursions o que ofegui les vivències particulars del nostre grup.

Motivació i ambientació

Una invitació d'en Massagran

Dies abans de trobar-nos en el nostre local, cada nen i nena haurà rebut una invitació per assistir a un passi de vídeo. Aquesta invitació els l'haurà enviat en Massagran, tot dient que els vol convidar a veure una de les seves aventures.

Aquesta invitació ha de semblar una entrada de cinema o teatre de veritat, però ha de tenir el dibuix d'en Massagran i el text ha de ser manuscrit amb una caligrafia acurada, una mica "del segle passat".

Arriba el dia del passi del vídeo. Haurem decorat la sala amb personatges del còmic i elements referents a excursions, exploracions, descobertes... tot plegat disposat de forma acollidora.

Proposem passar alguna de les pel·lícules d'en Massagran de la col·lecció de vídeos editada pel Club Supertres.

Després de veure-la tots plegats, arribarà en Massagran de carn i ossos (si pot ser amb el seu gos).

Ens preguntarem si ens ha agradat la seva aventura. Ens dirà que ha fet molts més viatges, que podem trobar les seves aventures en còmics i vídeos, i que li'n queden moltes per fer ... Ens parlarà de llocs preciosos d'arreu del món, ens preguntarem si nosaltres fem excursions, quins llocs coneixem...

Ens explica que sempre torna a casa seva després d'una aventura, perquè Catalunya li agrada molt, hi ha tota mena de paisatges diferents, hi ha la gent que l'estima..., i a més així pot després explicar-nos els seus viatges.

Massagran demana la nostra col·laboració

En un moment donat, ens confessa que, després de tants viatges i tantes aventures, també té ganes d'instal·lar-se a Catalunya. Però fa molt de temps que no para a casa nostra i ha oblidat moltes coses, molts indrets, d'altres han canviat i ja no són com eren abans...

Ens proposa si el volem ajudar tot fent d'exploradors per descobrir i conèixer molts indrets de Catalunya, fer troballes, esbrinar misteris i fer nous amics...

De segur que tots els nens i nenes s'engrescaran rapidament.

Acte seguit ens nomena ajudants seus. Per donar formalitat a aquesta cerimònia, atorga solemnement a cada nen i nena una acreditació: un pin, xapa, carnet, etc., amb la seva caricatura. Ens diu que per fer les excursions sempre l'hem de portar posada, així tot hom sabrà qui són.

Tot bon aventurer necessita una mascota. Per tant, més endavant haurem de pensar en cercar la nostra. Podria ser un animalet que ja té un nen o nena del grup, o bé un animal dels que surten a la pel·lícula, o bé un animalet de joguina...

Ara que ja ens veu decidits ajudar-lo, treu de la seva maleta de viatger una mena d'àlbum de cromos molt gran, massa...gran, del seu últim viatge (pot ser de qualsevol país de qual tinguem materials). Ha enganxat fotos, postals, plomes d'aus, dibuixos del paisatge, fulles d'arbres, caricatures dels amics

que hi va fer, un bitllet de tren, una insígnia, una papallona morta dins d'una funda de plàstic, etc. Ens demana que fem un àlbum de cromos similar de les nostres exploracions, i per això ens dona un exemplar igual, però en blanc, que haurem d'anar emplenant amb les troballes i descobertes dels llocs que visitem.

Aquest àlbum el vindrà a buscar a la Festa del Maig, on també ens prepararà una sorpresa.

Per saber quins són els llocs que hem d'explorar, ens farà arribar uns missatges que passaran a prova el nostre enginy.

Com a reconeixement de l'ajuda que li prestem, a cada lloc d'excursió ens deixarà amagat un còmic seu. No serà senzill trobar-lo!

Està tant content que abans de marxar, ens regala la seva maleta d'aventurer.

Adéu, adéu, fins aviat!

Material per les exploracions

Després de marxar en Massagran, obrim la maleta que ens ha deixat i hi trobem:

Un gran mapa de Catalunya, on estan assenyalats molts indrets per fer excursions, i a cada lloc hi ha algun dibuix significatiu de la zona. Aquest mapa el penjarem a la paret.

Un dels seus missatges (el primer!) anunciat-nos la primera excursió que hem de fer. Aquest missatge serà un tros de mapa copiat del gran mapa, però només la part que correspon a la zona concreta que visitarem.

Una sèrie d'estrils d'exploració:

- ▶ Lupa
- ▶ Tissores
- ▶ Pinces
- ▶ Guants
- ▶ Potets i bossetes de plàstic
- ▶ Xuclador d'insectes
- ▶ Caçapapallones
- ▶ Màquina de fotos.
- ▶ Carpeta
- ▶ Papers, llapis de colors...
- ▶ Cel·lo
- ▶ Una llista del material personal que necessita portar cada infant.

Amb tot això ja podem preparar la primera excursió amb els nens i nenes. Mirar mapes, fer previsions, organitzar la recollida de la informació i del material, llegir alguna historia del lloc...

Treball previ de l'equip de monitors i monitores

Com podem organitzar-nos

Hi ha una sèrie d'aspectes previs al desenvolupament del centre d'interès, amb els quals ens hem de familiaritzar:

Els indrets on anirem d'excursió: cal assegurar que com a mínim un de nosaltres coneix el lloc. Preveiem fer nosaltres mateixos alguna o algunes d'aquestes excursions abans de fer-les amb els infants. L'elaboració dels missatges i el lloc on amagar el còmic a cada excursió demanen un cert coneixement del terreny.

Els còmics i els vídeos d'en Massagan. D'aquí treurem moltes idees, tant plàstiques com lúdiques, per reforçar l'ambientació i poder donar coherència a les històries.

L'elaboració dels elements d'ambientació: Per motivar el centre d'interès hi ha força elements que han d'anar-se introduint, com ara:

- ▶ els vídeos i els còmics d'en Massagan
- ▶ les invitacions al passi de vídeo
- ▶ les acreditacions
- ▶ la maleta i els estris d'exploració
- ▶ els àlbums de cromos (el ple i el buit) i
- ▶ la recollida dels resultats de l'exploració
- ▶ el mapa de Catalunya
- ▶ els missatges
- ▶ la tria de la mascota

Com farem l'àlbum de cromos

Qui no es recorda d'aquells àlbums de cromos que quan erem petits ens agradava col·leccionar? Com era de divertit emplenar i emplenar pàgines i comparar quins cromos teniem i quins ens faltaven?

Doncs l'àlbum de cromos que nosaltres prepararem perquè tot el grup el pugui anar emplenant, serà la base on recollirem plàstica i gràficament tota la infor-

mació que després donarem a en Massagan.

Com aquest nens i nenes encara són relativament petits i necessiten força espai per poder-se expressar, el farem del tamany DIN A3 (doble foli) i de cartolina o algun altre material fort que ens duri per totes les excursions.

Podem decidir atorgar dues pàgines per excursió, què és una solució molt "visual", però és possible que s'ens quedi curt.

Prepararem cada pàgina de l'àlbum amb quatre requadres talment com si hi haguèssim d'enganxar 4 cromos grans. A cada requadre li farem un petit marc o voreta per que sembli un quadre de debó i faci venir més ganes de posar-s'hi a dibuixar, enganxar, etc.

Les tapes seran de cartró, fullola o suro, folrades amb roba, decorades amb collage o d'alguna altra manera original, ben acabades i fortes. Tindrem en compte de posar algun dibuix d'en Massagan.

Aquests fulls i tapes es convertiran en un àlbum quan els hi fem dos forats a la part esquerra i els lliguem graciosament amb un llaç.

Com farem el mapa i els missatges

Prepararem dos mapes totalment iguals. Grans, més o menys d'un metre per un metre, on es vegin molt senzillament els llocs de les excursions i alguna cosa que trobarem.

Els podem fer de cartró, cartolina, de roba, molt viu de colors, amb portes o sense, que s'obrin per veure el lloc de l'excursió... Cal que hi posem imaginació perquè siguin atractius i una mica misteriosos.

D'aquests dos mapes, un serà el que en Massagan ens regalarà amb la seva maleta, i l'altre constituirà la base d'on treurem els missatges. Cada missatge tindrà la forma del tros de mapa corresponent a l'excursió que toca, i ha de poder encaixar a sobre del mapa sencer que penjarem d'una paret.

Darrera de cada troç hi haurà:

- ▶ una frase una mica misteriosa, com per exemple: M'han dit que en aquest bosc el color dels arbres es més verd que en cap altre lloc. O bé: Es diu que en aquest

poble les ombres de les cases, quan són les onze, assenyalen el camí de la font dels castanyers. En el primer cas, el còmic pot estar amagat sota un arbre, penjant d'una branca, o en un forat de l'arbre (del tronc...). En el segon cas, el còmic pot estar amagat a les rodalies de la font.

► una consigna o pauta de comportament que els monitors i monitores considerem necessari estimular. A cada excursió li correspondria una consigna diferent, la qual després ha de poder ser avaluada per tots.

Desenvolupament del centre d'interès

Arriba el missatge i preparem l'excursió

Dies abans de cada excursió rebrem un tros del mapa amb el lloc que haurem de descobrir.

Començarem a preparar l'excursió amb els infants, mirarem el gran mapa que tenim penjat i intarem identificar quin és el tros que ens ha tocat explorar.

Podem buscar fotografies del lloc (tal vegada altres grups ja l'han visitat). A les revistes Cavall Fort i Reporter Doc també podem trobar alguna referència.

Ens prepararem l'àlbum de cromos, una capsa per posar-hi tresors (sempre amb molta cura de no malmetre res) i la nostra identificació de grup.

Si encara no hem decidit la mascota, ara és el moment, cada grup l'adoptarà segons els seus interessos, però evitem les decisions precipitades, busquem i treballarem alternatives. Que no sigui una tria frívola i superficial.

Recollida d'elements i trobada del còmic

Podem emplenar l'àlbum de cromos durant la mateixa excursió, si anem amb cura de no fer-lo malbé. Però si no es pot o no dona prou temps, ho farem a la propera trobada al nostre local. Aquesta ha de ser una estona o estones molt agradables sense pressa, val més fer poc i que els hi quedi ganes de tornar, que no anar a la carrera o forçar una feina mal feta,

quan el que cal es aturar-se i fruir, mirar, comentar...

En una estona de descans durant l'excursió podem llegir o explicar el còmic que els nens ja hauran trobat i deixar que el puguin fullejar tranquil·lament. No oblidem fer fotografies.

Quan tornem a la nostra sala, col·locarem el tros de mapa explorat encaixant-lo al mapa de la pared, com si haguéssim conquerit aquest territori. Mirarem l'àlbum i la caixa dels tresors, enganxarem algunes de les fotos que hem revelat, comentarem l'excursió i tot allò que hem descobert.

També serà el moment de la interiorització. Comprovem si els infants es recorden dels aspectes bàsics (naturals, culturals...), del nom del lloc visitat, dels fets viscuts més remarcables. A mesura que fem les excursions, provoquem de tant en tant aquesta "mirada enrera" per comprovar la retenció i l'elaboració interna individual de cada infant.

En Massagan a la Festa del Maig

A la Festa del Maig rebrem la visita d'en Massagan i podrem lliurar-li l'àlbum de cromos, intercanviar experiències amb ell, etc. Però en Massagan és molt curiós, ens demanarà moltes explicacions i potser ens ensenyarà alguna de les tècniques d'exploració que ell ha après viatjant arreu del món al seu veler. Pot ser que vulgui jugar encara més amb nosaltres, o bé que s'hagi amagat i l'haguem de trobar, mai se sap, és tant imprevisible!

Posar atenció al aspectes següents

Anem en compte amb alguns aspectes culturals de les històries d'en Massagan, també presents en les pel·lícules del Club Super 3: es tracta d'un personatge i d'unes històries escrites ja fa un cert temps, i el tractament de les diferències culturals (amb els negres, amb els indis...) pot resultar ara excessivament paternalista. Hem de posar l'accent justament en el que ens interessa: en els valors més positius (l'esperit d'aventura, la bona fe, la confiança, les ganes d'ajudar als altres, l'optimisme...)

Hi ha el perill de carregar excessivament els detalls de l'ambientació en detriment del desenvolupament de les exploracions. No dubtem en suprimir o rebaixar alguna de les propostes d'elements d'ambientació si sospitem que ens poden distreure de l'objectiu fonamental, que és que els infants frueixin de la descoberta del seu país i s'hi identifiquin.

Per exemple, la mascota no pot esdevenir un pol d'atenció més fort que el missatge sobre l'indret a visitar que ens envia en Massagran. En tot moment hem de tenir ben clar què és fonamental i què és secundari.

D'altra banda, procurem que les realitzacions plàstiques siguin de qualitat i amb materials durables. Tant l'àlbum com el mapa han de ser originals, llampants, no escatimem dibuixos per decorar-ho tot.

Aprofitem els còmics d'en Massagran per estimular la lectura dels nens i nenes d'aquesta edat.

Recursos

Còmics

Folch i Torres, J.M.

- ▶ Aventures extraordinàries d'en Massagran
- ▶ Aventures encara més extraordinàries d'en Massagran
- ▶ En Massagran i el quadrat màgic
- ▶ En Massagran al Pol Nord
- ▶ En Massagran i els negrers
- ▶ En Massagran i el bruixot blanc
- ▶ En Massagran a Pagui-Pagui
- ▶ En Massagran i els Pells Roges
- ▶ En Massagran i els pirates

Barcelona, Editorial Casals, 1984

Videos

- ▶ Aventures extraordinàries d'en Massagran
- ▶ Aventures encara més extraordinàries d'en Massagran, primera part
- ▶ Aventures encara més extraordinàries d'en Massagran, segona part

Barcelona, Edicions La Magrana, Col·lecció Super3, 1995

Revistes

Podem trobar bones idees per a les excursions a les revistes següents:

- ▶ Cavall Fort, dels secretariats catequístics de Girona, Vic i Solsona
- ▶ Reporter Doc, d'EN&B Revistes Wapiti, de l'Editorial Milan (actualment no s'edita)

